

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De conventiculis

Disputatio Theologica ...

.. Posterior eaque dogmatica

**Hardtschmidt, Johann Nicolaus
Gottesheim, Johann Ernst von
Leonhard, Georg Friedrich**

Argentorati, 1705

§. 2

urn:nbn:de:bsz:31-105820

vere diem ultimum videmus. Sed subjiciamus etiam eorum verbis responſionem: *Tantum abest, ut à Christo originem trahat, cujus de gratiosa sui apud duos tresve in ipsius nomine congregatos presentia promissionem, varie quidem Patres exposuerunt, eorum tamen nemo, neque recentium orthodoxorum quisquam ante hæc tempora ejusmodi conventus in Christi verbis institutos agnovit. Apostoli vero monitum inepte allegatur quo non privatos, quales Novatourienſium σοχασμὸς excogitavit, sed publicos Ecclesiasticos conventus intellexit, (b. D. D. Schmid. Comment. p. 1092. & 1154.) quos facile largimur, non in templis magnifice extractis, sed in privatis adibus Christianos Apostolis sive coevos sive ætati illorum proximos celebrasse, quando ob persecutiones ad loca abdita, imo & in cryptas subterraneas divini cultus causa secedebant. Neque è Veteris Ecclesia Græca & Latine institutis, monstrari vestigia id genus collationum possunt; neque inde ab Ecclesia reformatione Lutheri beneficio sub initium sæculi superioris facta in cœtibus Evangelicis innotuerunt; neque Lutherus judicavit introducendas, quin dissuasit potius modis omnibus propter hæreticorum fanaticorumque molimina, quibus semper Ecclesia Christi exercetur. Hæc ænus programma Lipsiense cujus autor creditur esse, D. Carpzovius. Neque hæc nobis displicent, tantum in sequentibus, quæ ex nostri instituti ratione addenda esse videntur, addeamus.*

§. 2.

§. 2.

Coloss. 3, 16.

Alium præterea locum, Haugius quondam noster, solitus est objicere ex Coloss. 3, 16. ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ ἐνοικεῖται ἐν ὑμῖν περισσῶς, ἐν πάσῃ σοφίᾳ διδάσκοντες καὶ νουθετοῦντες ἑαυτοὺς, ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς - καὶ πᾶν ὃ, ἃ ἂν ποιῆτε, ἐν λόγῳ ἢ ἐν ἔργῳ, πᾶντα ἐν ὀνόματι κυρίου Ἰησοῦ. i. e. *Verbum Christi habiter inter vos abundanter, in omni sapientia: docentes & admonentes vosmet ipsos, Psalmis & hymnis & odis spiritualibus -- Et omne quodcumque faciatis in sermone aut in opere, omnia in Nomine Domini Jesu. Cujus dicti sensus eruendus ex circumstantiis, confirmabimus deinde Interpretum testimonio, denique vero videbimus quid roboris insit si ad præsens institutum nostrum applicetur.* Extra dubium est Paulum hic

F

cum

cum Colossensibus loqui converſis ad Chriſtum eoſque hor-
tari ad ſtudium novæ vitæ, cujus virtutes principes recenſet
charitatem v. 14. & precatur pacem DEI, hinc ſubjungit
v. 16. *abundanter* (*ὑπερβολικῶς*) habitet inter Vos verbum DEI,
hoc eſt non ſit hoſpes qui pernoctet tantum, ſed domicilium
ibi ſuum figat, conſtanter apud vos permaneat, idque in omni
ſapientia, qua & uſus eſt Apoſtolus in ſuis adhortationibus
c. 1, 28. *docentes* & admonentes voſmet, utique ea *ἡσυχία* qua
uſus Apoſtolus, quam ipſe docuit 1. Cor. 14, 40. præſertim
tum ob perſecutiones, cum nec Magiſtratus Chriſtianus eſſet,
nec miniſterium Eccleſiaſticum libertate illa gaudebat apud
Coloſſenſes. Et quæ facitis verbo aut opere quod Chriſtia-
nis lege DEI non eſt interdicitum, id facite in nomine, fide,
mandato JEſu Chriſti, certi id non contra Chriſtum, nec contra
Evangelium eſſe, ut proinde bona conſcientia id facere quea-
tis. Hæc ut putō perſpicua eſt paraphraſis, qua Apoſtolus mo-
net ut ſe invicem inſtituant & adhortentur, hoc vero non
promiſcue ad omnes extendunt Patres: Chryſoſt. enim Hom. 9.
in Epift. ad Coloſſ. fol. m. 1290. 1292. de Patribus familias in-
telligit, dum hæc commentatur: *Vos oportebat duntaxat à nobis
inſtitui, uxores vero à vobis & liberos.* Et huic ſpectant ea quæ
ab Epaphra didicerant c. 1, 7. nec inepte Grot. ad h. l. ſcribit:
*Eſt aliquatenus privatorum docere, recitationes vim habent docendi
& monendi: quo ſenſu & Laicos ſe invicem debere monere & do-
cere* Hieron. ad h. l. ſcripſit, & recte quidem, nam & hi debent
omnia probare & quod bonum eſt, retinere 1. Theſſ. 5. de quo
alibi egimus prolixè: b. Luth. noſter notanter T. 2. Altenb.
f. 751. ad locum hunc commentatur de cantionibus, *Die Lie-
der ſind in 4. Stimmen bracht/ daß die Jugend --- etwas heil-
ſames lernet/ und alſo das gute mit Luſt/ wie den Jungen ge-
bieht eingienge. Auch daß ich nicht der Meynung bin/ daß
durchs Evangelion ſolten alle Künſte zu Boden geſchlagen wer-
den/ und vergehen/ wie erliche abergeiſtliche ſürgeben.* Non ad-
demus plura cum locus videatur ſatis clarus eſſe.

Applicabim
hinc quid robor
ſus ſcripſit ad ſuo
Magiſtratus Chri
E. his ceſſantibu
(.) Apoſtolus juſt
conventicula ſu
nar (3.) Apoſtol
omni ſapientia, E
mentem venit a
ſoluit ut ſe invic
tam qua ipſe uſus e
ille ordine contra
no interdicitum co
que debet alterum
toreat E. in con
doleantur, & ſana
et homines. Quis
minum male ſano
advertari; ut vel h
DEI non aliter uti
componant, ne
eſt hinc locum alic
phæ, qui ſi ſenſu
entur, naturalia pl
quod h. l. facile a
tus noſter inclutus
ula prohibuit, ut t
ſiſi oppoſitis oſte
de ſuis illorum h
ſtentum eſt, alii
ſe ceſſitas flagita
nam edictum d
nem. Sept. 170